

1993-05

Gražus gražaus žmogaus gyvenimas

Dominykui Urbui - tik 85-eri

- Kažkada, kai eilinį kartą mudu su Jurgiu Tornau "garbino" Kultūros ministerijos kolegijoje, - susirinkusiems į Rašytojų Sajungą gegužės 5-ąją pagerbtį vertėjo ir redaktoriaus Dominyko Urbo bei jo gražių metų, - prisiminė "Vagos" direktorius Jonas Čekys, - viena tos kolegijos dalyvė pasakė: "Ką čia mes prie Tornau ir Čekio kimbam, juk ne jie valdo leidyklą. Leidyklą valdo Urbas, Urbienė, Urbučiukai ir kitų". Tada, žinoma, norėjo mus labai įžeisti, bet kai dabar pagalvoju, tai iš tiesų ta įtaka p. Dominyko Urbo mūsų "Vagos" gyvenime buvo nepaprastai didelė. Tokie žmonės, kaip Dominykas Urbas, Aleksandras Žirgulys, Vytautas Petruskas, mūsų leidyklos neramioji dvasia Jonas Petronis, išmokė mus suprasti, įvertinti ir gerbti leidyklos darbą, tie žmonės formavo gražų "Vagos" leidyklos veidą.

Visų tąvakar sveikinusių Dominyką Urbą kalbose girdėjos ne tik pagarbos, padėkos, bet ir nostalgijos gaidelė. Ir vyriausiojo redaktoriaus Jurgio Tornau šnekoj apie devintos valandos "rarotus", kur p. Urbo žodis buvęs sprendžiamas; ir "dédés Urbo darželio" auklėtinį Eugenijos Stravinskienės, Vytauto Visocko, Stasio Sabonio prisiminimuoose, kaip jie buvę mokomi darbo, sąžiningumo, gerbti šventą autoriaus valią, kaip dėdė Urbas skatinęs mokytis kalbų, už ką direktorius pridėdavęs penketą rublių prie honoraro; kaip telkdavę talką vieno vienintelio žodžio ieškodami...

Ir vis išsprūsdavo "būti" būtasis laikas, primenąs einantį ar bėgantį laiką. Žmogaus

praeinamumą ir po darbų liekamą vertę. (Šiam rašinėly tyčia nedėjau to "buv.") Dostojevskis, Tolstojas, Šolom Aleichemas, Maupassant, Uptytis, Rabelais, Hesse ir t.t., Dominyko Urbo prašnekinti lietuviškai, yra esamasis ir būsimasis laikas. Kaip ir perduota mokiniams patirtis.

Kai pagalvoji, ar ne vertėjo darbas bus buvęs pats prasmingasis per tą Lietuvos prilausomybės pusamžį? Tiesa, tarkim, Dievo negalėjai rašyt, kaip autorius, didžiaja, bet ar tai ne mažesnė nuodėmė, negu kad dabar buv. didieji ateizmo šulai ir mietai Jo vardą tampo po pakampes? Tiesa, negalėjai imtis verst ko tik panorėjės, bet, žiurėk, kai jau galima, ar ne prie prastesnių dažnai palinkstama? Ir dar vienas dalykas, kurs lenda į akis: to laiko nemažos dalies vertimų (Dominyko Urbo, Vytauto Petrusko) kalba visa galva ar net dviečių tikresnė, gyvesnė, įdomesnė nei devynių dešimtadalių originalių opusų. Ar ne vertėjai uoliau ir sumaniau rinko ir krovė kalbos turtus ateiciaciai?

- Dominykas Urbas niekada niekam nesilankstė, nesispraudė į jokią partiją. Jis dirbo tiek, kiek galėjo, Lietuvos labui, - baigdamas savo žodį pasakė Jurgis Tornau.

Šio rašinėlio pabaiga bus (teatleidžia skaitytojas) gal ir per daug atvira: žvelgiant į žilagalvius besiypsancius Ameliją ir Dominyką Urbus su toookiu pavydu, kad net išdrįstu prisipažint.

PAULIUS TOLVAIŠA